

[Alfred Hansen.]

ministeren nu påstår det vil være for dem, der køber dem.

Til slut et spørgsmål til finansministeren: mener finansministeren, at denne lånoptagning vil have en rentefremmende virkning? Vil markedsrenten falde på lang sigt eller vil markedsrenten stige? Hvad vil der ske med kreditforeringsobligationernes rente, med markedsrenten, som konsekvens af det ansøgte lån?

Finansministeren (Heinesen):

Jeg vil meget gerne på foranledning af fru Grethe Philip bekræfte, at der er tale om en bemyndigelse på indtil 7 mia kr., og at den vil blive administreret, ligesom vi hidtil har administreret de indenlandske statslån, således at vi ved udnyttelsen af denne bemyndigelse ikke for enhver pris vil presse disse obligationer ud på markedet, men at vi netop vil tage hensyn til, hvad markedet kan bære, sådan som vi altså hidtil har gjort det, herunder tage hensyn til renteutviklingen.

Jeg mener, at hr. Alfred Hansens problemstilling var, at fordi det skulle være attraktivt, som jeg har sagt det, for nogle at købe disse indenlandske statsobligationer, altså være til gavn for dem, så skulle det nødvendigvis være til skade for andre. Jeg mener ganske klart, at det forholder sig således, at de, der køber disse statsobligationer og derigennem bidrager til en nødvendig neutralisering af den for store pengemængde, foretager sig noget, som er gavnligt for alle, og så får de selvfølgelig en rentebetaling for den opsparing, som de foretager ved køb af disse obligationer.

Når hr. Alfred Hansen så spørger, om renten vil falde eller stige som følge af denne operation, så gør jeg opmærksom på, at selve underkuddet på finansloven skaber grundlaget for den likviditetsopsugning, der her finder sted. Derfor er det min opfattelse, at operationen i den forstand er neutral i forhold til det almindelige renteniveau.

Til hr. Maisted skal jeg i og for sig blot sige følgende: Hr. Maisted sagde, at fremskridtspartiets politik ikke havde fået en eneste chance for at vise, at den duede. Det er rigtigt, at fremskridtspartiets økonomiske politik ikke har fået nogen chance, men det synes jeg vi skal lykønske hinanden med, for det har befriet fremskridtspartiet for en stor belastning af briede illusioner og samfundet for en katastrofe.

(Kort bemærkning).

Maisted (FP):

Jeg skal bare lige kort henvise finansministeren til Provinsbankens Temablad for februar 1977. Der er mange lærerige artikler om, hvordan skattetrykket har skævvredet Danmark. Bl. a. er der et institut i Paris, Hudson Institute, der siger, at offentlig vækst hæmmer erhvervsinvesteringer, og det påviser, at igennem de sidste 15-17 år har vi mistet en naturlig vækst her i landet på grund af en stigende offentlig sektor, som der ikke har været dækning for.

Det kan da godt være, at finansministeren ikke vil lytte til fremskridtspartiet, men så prøv at læse, hvad andre mener om disse problemer.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til finansudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om udarbejdelse af pensionsreform [af Steen Folke m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 16. Fremsat 15/3 77).

Formanden:

Sammen med denne sag behandles den følgende sag på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om en pensionsreform [af Bertel Haarder m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 39. Fremsat 12/4 77).

Forslagene sattes til forhandling.

Socialministeren (Eva Gredal):

VS' forslag til folketingsbeslutning er en genfremsættelse. Ved første fremsættelse udtrykte ordføreren for forslagsstillerne stor utilfredshed med, at jeg ikke ville udtrykke en stillingtagen til nogen af de i forslaget fremsatte

[Socialministeren.]

principper. Jeg må imidlertid fastholde, hvad jeg dengang sagde, nemlig at jeg ikke finder det rimeligt at diskutere det fremtidige pensionssystem, før alle her i salen har haft lejlighed til at tage stilling til pensionsreformarbejdsgruppens rapport om principper for en reform af de sociale pensioner.

Jeg har for få dage siden modtaget et eksemplar af rapporten og kan oplyse, at den i løbet af meget kort tid vil blive uddelt til folketingets medlemmer. Når vi alle har haft lejlighed til at sætte os ind i rapportens indhold, er det min hensigt at fremkomme med en redegørelse her i folketinget om regeringens syn på pensionsreformen. Først på dette tidspunkt mener jeg, at tinget vil have det nødvendige grundlag for den debat, der skal føres om det fremtidige pensionssystem. Regeringen kan derfor ikke støtte VS' forslag til folketingsbeslutning.

Min principielle stilling til venstres forslag til folketingsbeslutning er naturligvis den samme som til det foregående forslag. Regeringen er som venstre af den opfattelse, at der er behov for ændringer i pensionslovgivningen, behov, som tinget ofte bliver præsenteret for. Men jeg må altså henvise til, at det rigtige tidspunkt at diskutere det fremtidige pensionssystem på må være efter fremlæggelsen af pensionsreformarbejdsgruppens rapport i forbindelse med den redegørelse, som jeg vil fremsætte her i salen.

Det er klart, at de synspunkter, partierne nu fremsætter om pensionssystemet, må indgå i den kommende debat. Jeg opfatter da også dette forslag som en præsentation af synspunkter og ikke, som det formelt fremtræder, som et forslag om at binde regeringen med en beslutning, før der er skabt det bedste grundlag for en diskussion.

Albertsen (S):

Som oplyst af socialministeren er de to forslag dels en genfremsættelse, dels et nyt forslag om en udtalelse her fra folketinget med henblik på en pensionsreform. Det sidste er altså venstres forslag.

Da vi drøftede VS' forslag, da det sidst var fremsat, gav jeg udtryk for betydelig undren over, at man ville præsentere folketinget for noget, hvor man ikke havde gjort sig den mindste anstrengelse for at fortælle, hvad forslaget ville koste. Der har tilsyneladende ikke været kræfter nok hos VS til at efterleve denne

opfordring til i det mindste at fortælle os, hvad det koster. Derfor svæver det altså i luften i øjeblikket, om dette koster 5 mia eller 10 mia eller 15 mia kr. eller noget i den retning, for slet ikke at tale om, at man kunne komme og fortælle os, hvordan man i givet fald ville fremskaffe disse penge.

Der er tale om et helt nyt princip, der er tale om en ny aldersgrænse, og der er tale om helt nye synspunkter. Jeg mener, at det bestemt ikke er noget seriøst grundlag at tage stilling til disse måske i sig selv spændende ting på. Jeg synes, at vi skal lægge forslaget til side og afvente det udspil, som, har jeg forstået på socialministeren i dag, vil fremkomme fra regeringen inden længe.

Hvad angår det forslag, som venstre har fremsat, skal det erkendes, at der her er trukket nogle interessante ting frem, som peger på nogle problemer, der utvivlsomt også vil indgå i det oplæg, som socialministeren vil give, når vi får den redegørelsesdebat, som vi må forvente kommer inden længe. Det gælder spørgsmålet om ophævelse af ordningen vedrørende tjenestemændene, det gælder spørgsmålet om en ensartet folkepensionsydelse, og det gælder i høj grad de spørgsmål, der knytter sig til fradragsordningerne for de individuelle og de kollektive forsikringsordninger. Det er alt sammen ting, som nødvendigvis må indgå som bestanddele i en kommende reform, som venstre her har peget på.

Jeg skal ikke ved denne lejlighed tage stilling til hverken det første, det andet eller det tredje punkt, men sige, at jeg også regner med, at venstre vil være indforstået med, at det virkelige grundlag for en debat, for slet ikke tale om en stillingtagen, må være det oplæg, som kommer fra socialministeren. Ud fra denne holdning vil jeg sige, at forslaget kan indgå i socialudvalgets arbejde, men det reelle arbejdsgrundlag og en stillingtagen kan først fremkomme, når vi får et oplæg fra socialministeren.

Ole Hovmand (FP):

Fremskridtspartiet har to ordførere til disse to beslutningsforslag, og jeg er ordfører for nr. B 16, forslag til folketingsbeslutning om udarbejdelse af pensionsreform, fremsat af VS. Jeg vil i hovedsagen henvise til behandlingen ved den første fremsættelse i sidste samling.

De positive ideer, der ligger i forslaget, er en tendens til en ensartet pension, selv om man

[Ole Hovmand.]

ikke er særlig konsekvent fra forslagsstillernes side. Der ligger også en ligestilling af mænd og kvinder, selv om et ægtepar skulle komme på pension efter disse regler. Men dermed er det positive også sagt. Forslaget byder denne gruppe af medborgere umenneskelige forhold at eksistere under, fordi man ikke levner dem en jordisk chance for at komme tilbage til arbejde. De er henvist til at leve under denne pensionsform for livstid.

Vi burde afskaffe arbejdsløsheden i stedet for på denne måde at camouflere den ved at førtidspensionere folk på grund af erhvervsudygtighed, der er opstået, fordi vi ikke har ført en politik, der kunne skaffe flere i arbejde. De, der reelt er arbejdsudygtige, må samfundet støtte, men vi bør ikke lovgive på en sådan måde, at vi indfører et helt nyt begreb, der hedder »erhvervsudygtighed på grund af den førte politik«. Hvis vi virkelig skal løse problemet, er dette at køre den forkerte vej rundt. Så får vi aldrig mulighed for eller råd til at genopbygge erhvervene, som skulle tilbyde disse mennesker arbejde, de kan klare. Ved at forlange fuld arbejdsindsats af en mand til fuld tariffmæssig løn og tilhørende krav fra arbejdsgiveren for at han kan komme i arbejde, dømmes man ham til evig pension.

Jeg håber, at det må gå op for den del af befolkningen, som normalt tilslutter sig arbejderpartierne, at denne fremgangsmåde er umenneskelig over for dem, der kunne blive sociale tabere, for de tvinges faktisk til at blive det for at camouflere den politik og dens resultater, der har været ført over for erhvervslivet og dets aktive udøvere i Danmark.

Fremskridtspartiet vil altså gå imod dette beslutningsforslag.

Glistrup (FP):

Da fremskridtsforåret i 1973 brusede ud over landets forsamlingshuse og hotelmødesale, så løftedes lofterne bestandigt og overalt af to lighedskrav: ens dyrtidsregulering, ens folkepension. Da vi så i vinteren 1974 begyndte det sure slid herinde for at få det gennemført, så pressede vi jo på af al vor styrke vedrørende begge disse sider.

Dyrtidsportionerne var det, der blev klaret først. Nok førte den tilsyneladende afgørende debat i november 1974 til, at man tilsyneladende ikke kunne forstå, at tjenestemænd skal

have samme dyrtidsregulering som andre, men så kom der kort efter en valgkamp. Den belærte nok så godt de partier, der havde været imod den ensartede behandling, om, at sådan skulle det ikke være, og straks efter valget stemte bl. a. partiet venstre, der havde været vor argeste modstander, for de ens dyrtidsportioner.

Nu gentager historien sig så jo. Efter at vi er blevet tromlet ned af partiet venstre 3-4 gange i træk vedrørende den ensartede folkepension, så har man nu igen været ude i en valgkamp. Valgkampe gør tilsyneladende godt for venstre, for nu har man altså i den valgkamp, man har været igennem, lært det med den ensartede folkepension, og det skal venstre bestemt ikke klandres for, tværtimod skal venstre først og fremmest have en hjertelig tak for det. Det må være således, at dette retfærdighedskrav bliver gennemført.

Så kan man selvfølgelig i glæden finde den malurt, at venstre fører sig frem på den ydmyge, jeg var lige ved at sige uværdige, måde, at man ikke kan forme sine tanker i egne forslag, men absolut skal rende i skørterne på den socialdemokratiske regering og socialministeren og bede hende om at få lov til at formulere venstres tanker. På et så centralt punkt kunne man fremsætte et lovforslag i stedet for bare at gå ind for et forslag til folketingsbeslutning. Men selve det, at 22 hidtil uretfærdige omvender sig, er der da større grund til at glæde sig over, end over 26, der hele tiden har hørt til i de retfærdiges kreds.

Når man ser på venstres principudformning, ja, så er det i og for sig noget, vi fuldt ud kan tiltræde fra fremskridtspartiets side. Der er måske en enkelt sætning, som er mere uklar i sin formulering end de øvrige sætninger, nemlig det sidste punktum i forslagens 2. punkt: »Nuværende tjenestemænds rettigheder ændres derimod ikke«.

Selvfølgelig ændres de nuværende tjenestemænds rettigheder ikke, for de nuværende tjenestemænd har ikke nogen som helst rettigheder, ikke for en øres rettighed i forhold til nogen som helst foranstaltning, der foretages af dette folketing. Derfor er det en aldeles overflødig sætning.

Lige så vel som knallertimportører ikke har nogen som helst rettigheder til, at deres knallerters skal kunne køre med 40 km i timen, eller ejendomsindehavere har nogen som helst ret-

[Glistrup].

tighed til, at de fortsat skal kunne udstykke deres ejendomme i ejerlejligheder, lige så lidt har én eneste i øjeblikket ansat tjenestemand nogen som helst retlighed i forhold til, hvad folketinget måtte bestemme sig til. Det er udelukkende et spørgsmål om, hvordan folketingsflertallet vil fordele sig. Derfor er det en sætning, som mere er egnet til at sprede uklarhed og tåge.

Men ellers vil fremskridtspartiet med den anførte begrundelse i sit bagehoved rejse sig op og stemme ja, når vi skal til at stemme om venstres beslutningsforslag nr. B 39.

Palle Simonsen (KF):

Debatten i dag er jo en slags generalprøve på en egentlig debat om en pensionsreform, men det kan selvfølgelig være lidt svært at gennemføre den, når vi har en lang række forslag at skulle tage stilling til. Derfor vil jeg indskrænke mig til at komme med nogle enkelte kommentarer om principperne, i første omgang i de to forslag, vi nu behandler, mens jeg samtidig vil gøre gældende, at vor egen holdning jo ligger i lovforslag nr. L 100, som på et senere tidspunkt i dag kommer til behandling.

Jeg skal ikke komme med mange kommentarer til VS' forslag. Som hr. Albertsen gav udtryk for, har det et uendelig tyndt grundlag. Der er ingen økonomiske beregninger overhovedet over, hvad dette ville koste. Der er en lang række idépolitiske ting, vi ikke kan acceptere. Jeg mener, det er et forslag i den grad på overdrevet, at jeg ikke har lyst til andet end at sige, at vi afviser tankegangen i dette forslag.

I det forslag, som er fremsat af hr. Bertel Haarder m. fl., er der tre hovedpunkter.

Punkt 1 foreslår ens folkepension til alle fra det fyldte 67. år. Det er faktisk nogenlunde identisk med vort eget lovforslag, nr. L 100, og det kan vi selv sagt støtte som princip.

Hvad angår punkt 3 om de ensartede muligheder for og ensartet skattemæssig behandling af frivillige individuelle og kollektive pensionsordninger ud over folkepensionen, synes jeg, der er nogle rigtige tanker i venstres forslag, som vi også må have med ind i den endelige udformning af en pensionsreform. Jeg har egentlig altid fundet, at det var lidt besynderligt, at f. eks. selvstændige erhvervsdrivende ikke kunne deltage i kapitalpensionsordninger, på samme måde som lønmodtagerne gør det.

Her mener jeg der er en tanke, som skal med ind i overvejelserne.

Så er der punkt 2 tilbage i venstres forslag, nemlig ønsket om, at fremtidige tjenestemandsansættelser sker uden særlige pensionsrettigheder. Der vil jeg gerne sige til venstre, at det egentlig er en meget beklagelig overraskelse at stifte bekendtskab med venstres holdning her. Når man hørte hr. Glistrups tale her for et øjeblik siden, så må man jo konstatere, at venstre i virkeligheden i forbindelse med dette punkt er blevet offer for den misundelseskampagne, som er ført i forhold til tjenestemændene og tjenestemandssystemet. Det er jo realiteten, anderledes kan jeg ikke opfatte venstres holdning i denne sag.

Jeg synes, det er beklageligt, at vi er kommet så langt, at vi fuldstændig har mistet forståelsen for, hvad der er det dybere indhold i tjenestemandssystemet i dette land. Når man tænker på, hvor mange konflikter vi har oplevet i de senere år, og hvordan konflikter i virkeligheden i visse tilfælde, selv om det også kun har været ganske få, der har været involveret, kunne lamme samfundet, så er tjenestemandssystemet vor beskyttelse heroverfor.

Jeg synes, at den debat, som er ført, er urimelig, ikke mindst efter at fremskridtspartiet er dukket op på arenaen. Det er urimeligt at give indtryk af, at pensionsordningen for tjenestemænd er noget, de har ud over alt muligt andet, og at det er et privilegium i forhold til, hvad andre har. Det er efter min opfattelse en betaling for den tryghed, borgerne får i dette samfund. Det vil jeg gerne have sagt meget kraftigt under denne debat.

Vi er enige i, at der kan være tale om at ansætte for mange under tjenestemandssystemet med dertil hørende pension, men det er ikke en debat, som hører hjemme under behandlingen af dette forslag. Det er et spørgsmål om langtidspanlægning i forbindelse med, hvor mange der skal være ansat i den offentlige sektor som helhed, og hvor mange af dem der skal være tjenestemandsansatte med pension. Men hvad angår tjenestemandsprincippet med tilhørende pensionsordning, kan vi fra vor side klart sige, at vi ikke vil være at finde som støtter for den misundelseskampagne, der er ført igennem de senere år i forhold til dette. Derfor må jeg sige, at det glædede mig, da vi forleden dag diskuterede forslaget om ophøjelse af mæglingsforslaget til lov, at finansministeren i et svar til

[Palle Simonsen.]

hr. Ninn-Hansen gav udtryk for, at der i hvert fald ikke de næste to år efter de overenskomster, der nu var indgået med tjenestemændene, kunne røres ved dette forhold. For de kommende to år kan dette altså ikke røres.

Det var vore kommentarer til de hovedprincipper, der er nævnt her, men som sagt er vores grundholdning til selve pensionsreformen at finde i lovforslag nr. L 100.

Yvonne Herløv Andersen (CD):

Centrum-demokraterne kan tilslutte sig socialministerens principielle stillingtagen til de foreliggende forslag.

Så har jeg et par kommentarer at gøre til beslutningsforslag nr. B 16, VS' forslag. Uden at tage stilling til, om forslaget er realistisk eller ej, har jeg nogen sympati for tankerne om en rettighedsbetragtning gennemført på nogle områder fremfor et skønsprincip, en eller anden form for stramning.

Så vil jeg gerne medgive, at der er problemer angående graduering af invalidepension, og det er problemer, der nok er forårsaget af de problemer, der er på arbejdsmarkedet. Det er jo vanskeligt at gå ud og supplere sin invalidepension i dag og sige: jeg er $\frac{3}{4}$ invalidd, kan jeg få arbejde den sidste del? Det er nok en umulighed.

Med hensyn til venstres forslag er det naturligvis forslagsstillernes ønske at få en tilkendegivelse om det fremsatte forslag, og det skal vi altså give. At det skal kunne betale sig at tjene penge ved siden af pensionen, er vi enige om, og de store problemer for samgifte pensionister er vi ligeledes enige om at løse. Men med hensyn til omlægning af tjenestemandspensionerne er vi nok knap så enige. Det tror jeg der skal forhandles en del om. Det er jo, som det er sagt af den forrige taler, en af den slags foranstaltninger, der gør, at visse funktioner kan køre videre.

Samlet er CDs indstilling den samme som socialministerens: det må indgå i en samlet pensionsreform.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg vil godt dele det op og tage VS' forslag først. Vi ser med sympati på de principper for pensionering, der er nedlagt i dette forslag, men sympatien gælder nu ikke det

hele. F. eks. med hensyn til princippet om en fast pensionsalder på 60 år kunne vi nu godt tænke os, at vi kunne tale om en fleksibel pensionsalder. Til gengæld ser vi med megen glæde på princippet om en indtægtsbestemt pension med loft over ydelserne.

VS' forslag er et principforslag, som vedrører målene for pensioneringen. Det er godt og nyttigt, at vi får diskuteret målene for vore pensionssystemer, men vi må ligesom også behandle spørgsmålet om morgendagen for pensionisterne. Hvilket skridt skal være det næste på pensionsområdet? Her vil jeg gerne pege på to vigtige områder.

For det første bør pensionstillægget forhøjes, således at de pensionister, der kun har deres pension at leve af, får bedre vilkår. Det vil være et skridt frem på vejen mod de meget høje satser, VS foreslår, og som vi forestiller os virkeliggjort gradvis. For det andet bør den skattefrie bundgrænse hæves, således at pensionister og andre lavindkomstgrupper slipper for den direkte skat og selvangivelserne.

Så vil jeg godt sige et par ord om venstres forslag. SF kan naturligvis ikke gå ind for forslaget om ens folkepension til alle, for vi mener f. eks. ikke, at millionærer har brug for en social pension. Med hensyn til aftrapningen af pensionstillægget må jeg sige fra. Det siger sig selv; for jeg har lige sagt god for tillægget til VSerne. Vi har den modsatte opfattelse her. At samgifte bør have samme folkepension, er vi naturligvis enige i.

Med hensyn til tjenestemandspensioner må jeg lige sige, at det jo nu ser ud til, at venstre prøver på at overhale fremskridtspartiet, og det kan vi naturligvis ikke være med til på nogen måde. Vi er enige om, at der eksisterer store uretfærdigheder på pensionsområdet, men disse skel går ikke først og fremmest mellem tjenestemænd og andre. Der er mange grupper af offentligt og privat ansatte, der har lige så fordelagtige pensionsordninger som tjenestemændene. Det, der er fornødent efter vores mening, er at få truffet nogle principielle beslutninger om en god pensionsordning for alle mennesker her i landet. Når de er truffet, så vil vi godt være med til med tjenestemændenes organisation at drøfte, hvordan de kan passes ind. Det mest uretfærdige ved tjenestemandssystemet er jo, at de, der har de høje indkomster, også får de høje pensioner, og det bør der naturligvis ændres

[Lilli Gyldenkilde.]

ved. Vi advarer i hvert tilfælde regeringen mod at overføre dette princip til den almindelige pensionsordning.

Tove Jørgensen (DKP):

Med hensyn til VS' forslag om en folkepensionsreform skal vi i det store og hele henvise til det, vi sagde ved førstebehandlingen i sidste samling. Vi vil dog godt igen gøre opmærksom på, at vi ikke betragter lighed som et spørgsmål om at få udbetalt det samme beløb, uanset om man er syg eller rask. Derfor er vi betænkelige ved at afskaffe invalidepensionsbegrebet, for det koster nu engang mere at være syg end at være rask. Men da vi heller ikke ønsker, at pensionslovgivningen skal overgå fra retsprincipper til skønprincipper, så må det imidlertid også fastholdes, at der må være nogle bestemte rammer, og det er det, vi mener sikres gennem invaliditets- og bistandstillæg.

Derudover kan vi love VS, at vi vil se velvilligt på behandlingen af forslaget i udvalget på alle de punkter, hvor det i store træk stemmer overens med forslag, som vi selv tidligere har stillet. Vi går ind for en ligestilling af mænd og kvinder og er ligeledes enige i, at der skal være en højere generel pension til dem, der ikke har noget andet.

Venstres forslag kan vi ikke gå ind for. For det første nedsætter man ikke den generelle grænse for adgang til folkepension, hvilket vi mener at alle undersøgelser og alle fakta peger på er nødvendigt. Dernæst er vi modstandere af fuld folkepension til alle, inklusive mennesker, der kan brødføde sig selv. Vi kan, som vi ofte før har tilkendegivet, ikke gå ind for at betale tilskud til millionærer og andre indtægtsgrupper, så længe vi ikke i tilstrækkeligt omfang har sikret dem, der ikke har andet end pensionen at leve af. Så længe de ikke er sikret en pension, der svarer til mindst $\frac{2}{3}$ af en gennemsnitsindtægt inden for handel, håndværk og industri, kan vi ikke begynde at betale mere til andre eller belaste skatteyderne med større byrder.

Med hensyn til skattelovgivningen finder vi, at pensionisterne var bedre hjulpet med en skattefri bundgrænse på 40.000 kr., således som kommunisterne har foreslået. Hermed ville de fleste lønmodtagere være dækket ind.

Vi mener i øvrigt ikke, at de penge, der bliver til rådighed den 1. januar 1979, skal anvendes til at bedre forholdene for de mennesker,

der hele deres liv har kunnet opretholde en rimelig levestandard, og det må man jo have kunnet, hvis der har været råd til opsparing. I stedet må pengene bruges til de mennesker, der hele deres liv har måttet nøjes med så lav en løn, at der ikke har været overskud til at sikre sig en mere behagelig alderdom. Som sagt ville småsparerne være dækket ind ved gennemførelse af kommunisternes skatteforslag. Med venstres løsning er der principielt ikke lagt loft over indtægter ud over pensionen.

Spørgsmålet om ligestilling af tjenestemænd og andre pensionister mener vi først er løst den dag, hvor folkepensionen er kommet op på tjenestemandsniveau.

Som følge heraf kan vi ikke gå ind for det af venstre fremsatte forslag.

Grethe Philip (RV):

Der synes at være en sand kappestrid nu om at komme frem med forslag til folketingsbeslutning om en pensionsreform. Det er, som om det bare gælder om at komme frem i en fart med nogle ideer, så man kan sige: vi var først på pletten! Jeg synes, det ville være ganske overordentlig uheldigt, hvis det kom frem til vedtagelse af noget som helst af disse forslag til folketingsbeslutning, der, så vidt jeg kan se, alle er temmelig dårlige og overfladisk gennemtænkte, og hvor vi aldeles ikke ville vide, hvad det var vi gik ud i, hvis vi gav os til at vedtage dem.

Det gælder i særlig grad VS' forslag, hvor der ikke i bemærkningerne, så vidt jeg har kunnet se, står noget om, hvad det vil koste, men hvor man umiddelbart kan beregne, at det i hvert tilfælde er ganske overordentlig mange milliarder, det drejer sig om. Det kunne jo være, at man hellere ville anvende et sådant beløb, hvis det stod til rådighed på eller i hvert fald fordele det over flere sociale områder. Vi kan i hvert fald umiddelbart tage afstand fra dette forslag.

Noget anderledes stiller det sig med venstres forslag. Der er ting i det, som nok kan tiltale os i den forstand, at vi synes, vi skal drøfte ingennem, både om vi skal bevare et pensionstillæg, eller om vi efterhånden skal afskaffe det. Vi må jo nok erkende, at det ikke har været særlig populært i store kredse. Det har været vanskeligt at få forklaret folk, at tanken bag pensionstillægget var at sikre en mindstestandard for de allerdårligst stillede. Jeg har stadig en vis sympati for tanken, men erkender altså,

[Grethe Philip.]

at det har været vanskeligt at få forklaret det og få det accepteret.

En anden vigtig ting i venstres forslag er, at man for nyansatte helt vil afskaffe tjenestemandspensionerne. Jeg er glad for, at man begrænser sig til de nyansatte. Jeg mener heller ikke, at vi skal til at begynde at pille ved dem, der allerede er gået ind i et ansættelsesforhold. Jeg vil dog gerne vide, om det betyder, at man fra venstres side vil lave et skel mellem de tjenestemandsansatte og de overenskomstansatte, for de overenskomstansatte har jo pensionsordninger. Er det meningen, at man vil opretholde ordningen for de overenskomstansatte, men fuldstændig lade den falde væk for de tjenestemandsansatte? Det ville egentlig være en lidt ejendommelig udvikling.

Men vi er villige til også at sammenstille reglerne om folkepension og reglerne om pension i vores tjenestemandsløvgivning. Vi er klar over, at der er noget, der skal rettes, men vi vil da meget gerne se det i nøje sammenhæng med pensionsordningerne ude på det private arbejdsmarked, og vi vil også meget gerne vide, hvordan forskellige udformninger af en ændring vil komme til at virke ind på statens udgifter.

Inge Krogh (KrF):

Angående VS' forslag kan jeg sige, at kristeligt folkeparti føler det meget risikabelt, at man indfører en erhvervsudygtighedsydelse, når man har opbrugt sin understøttelse eller sine dagpenge. Det kan i disse tider med arbejdsløshed bevirke, at ganske unge mennesker får dette prædikat på sig. Vi mener ikke, det er godt. Folkepension fra 60 år og maksimal dagpengetakst lyder dejligt. Det ville være godt, hvis landet havde råd til det, men det er meget dyrt.

Det er flere gange sagt, at der ikke er nogen økonomiske beregninger på forslaget, men jeg ved, hvor svært det er, når man ikke er regeringsparti, at få fremskaffet nogle tal. Det forstår vi at man ikke kan, men vi kan se, at det er voldsomt dyrt, og vi må afvise det.

Angående venstres forslag kan jeg sige, at kristeligt folkeparti ser med sympati på, at der skal være ens pensioner, så der ikke skal trækkes i pensionstillægget ved en ganske lille indtægt fra renter eller arbejde. Der er dog ikke nogen mulighed for, at det kan ske på et tidli-

gere tidspunkt end ved de 67 år. Det er jo ikke alle, der kan blive ved så længe, og det er vel nok en svaghed ved forslaget.

Angående bortfald af tjenestemandspensioner ved vi godt, hvad også er omtalt flere gange her, at disse pensioner er noget, der har været udsat for næsten en hetz fra visse dele af befolkningen, en vis misundelse over, at nogle har fået disse ansættelsesvilkår. Man kommer nok ikke uden om virkelig at behandle det og drøfte det. Men man kan så spørge sig selv: hvad betyder det for selve tjenestemandsbegrebet, hvis pensionen falder væk? Hvad nu, hvis den strejkeret, der har manglet, og hvad der ellers forbindes med tjenestemandsbegrebet, indføres? Bliver det slækket, når pensionen falder væk? Som det er blevet sagt af socialministeren, kommer vi altså til at diskutere det.

Ib Christensen (DR):

Tiltalende ved venstresocialisternes forslag er, at de opererer med et mere moderne og tidsvarende erhvervsnevnebegreb. Vi kan også have sympati for en lettere adgang til førtidspension, men tilbage står så det, som flere ordførere har påpeget, nemlig omkostningerne. Det drejer sig om, at man indfører retten til denne ydelse allerede fra det 60. år. Det drejer sig om, at ægtefæller stilles lige, altså dobbelt-pension til ægtepar, principielt en meget tiltalende tanke. Endelig drejer det sig om et niveau, der svarer til gennemsnitslønnen for faglærte arbejdere.

Det er med rette påpeget, at dette vil koste masser af milliarder kr., men det foreligger der ingen som helst ytring om. Det synes jeg smager af overbudsforslag af værste skuffe.

Der er altså principielt tiltalende tanker i venstresocialisternes forslag, men man savner i allerhøjeste grad økonomiske beregninger.

Om venstres forslag vil jeg sige, at tanken om ens folkepension til alle kan være tiltalende, men også her savner man de økonomiske konsekvenser. Vi er ligesom venstre tilhængere af, at man går væk fra tjenestemandspensioner ved nyansættelser, og kan støtte særlig denne del af forslaget, mens vi ikke mener, at den ensartede skattemæssige behandling, som der er tale om, nødvendigvis skulle bestå i, at flere får adgang til skattefradragstilbud; vi ønsker tværtimod, at man fjerner de fordele, der er på dette område.

[Ib Christensen.]

Også her er der et parti, der slipper meget nemt og billigt omkring ved økonomien; man henviser til den sociale pensionsfond, og of-fentligheden kan så tro: nå ja, men så er pen-gene jo hjemme, pengene er der i forvejen, det koster med andre ord ingenting. Det koster jo noget, for hvem skal betale til den sociale pen-sionsfond?

Det kunne være nyttigt i forbindelse med den slags forslag – hvad enten det er venstre eller venstresocialisterne, der fremsætter dem – at man fik nogle konsekvente økonomiske be-regninger over, hvad det koster. Det må være muligt, når det drejer sig om genfremsættelser, at få oplyst noget om det. Ellers handler folke-tinget fuldstændig i blinde.

Tyroll (VS):

Jeg skal ikke her i første omgang kom-mentere vores eget forslag – det vil ordføreren for forslagstillerne, hr. Steen Folke, gøre her-efter – men holde mig til beslutningsforslag nr. B 39, fremsat af hr. Bertel Haarder m. fl. Der er i det forslag til en pensionsreform 3 princip-per, og jeg skal prøve at forholde mig kort, principielt, til disse 3 principper.

Princippet om ens folkepension til alle fra det fyldte 67. år indebærer efter forslagsstiller-nes intentioner, at aftrapningen af pensionstil-lægget afskaffes. Udgangspunktet for forslags-stillerne er klart; det drejer sig om at bedre vil-kårene for dem, der har kunnet spare op. Det hævdes, at den nuværende ordning straffer den, der har sparet op. Hertil er kun at sige, at den nok så meget straffer dem, der ikke har haft mulighed for at spare op, ved at give helt utilstrækkelige pensioner til en rimelig livsfø-relse efter et langt livs produktiv indsats i ud-bytningens tjeneste. Fremfor at fokusere på de bedrestillede muligheder for at sikre sig en fortsat privilegeret livsførelse i alderdommen mener VS, at orienteringen må bort fra den opsparingsprægede ordning ved sikring af ri-melige pensionsformer, som det ligger i vores eget forslag, beslutningsforslag om en pensi-onsreform. I dette forslag opretholdes ind-tægtsreguleringen med muligheder for en be-skeden margin for sideindkomst og på bag-grund af mere rimelige arbejdsudytighedsy-delser.

VS kan altså ikke medvirke til det første af principperne i venstres beslutningsforslag, men når det drejer sig om ligestillingen af enlige og

samgifte pensionister, kan VS tilslutte sig prin-cippet, der i realiteten vil indebære, at det en-kelte individ betragtes som et selvstændigt indi-vid.

Princippet om afskaffelse af de særlige pen-sionsrettigheder ved tjenstemandsansættelser kan VS gå ind for, når det drejer sig om frem-tidige ansættelsesforhold, men det må være led i en almindelig forbedring af pensionsordnin-ger for alle, således som vi selv har stillet for-slag om. Det var selvfølgelig interessant at høre den debat, der var her mellem flere af de borgerlige partier om, hvad hensigterne var med oprettelse af tjenstemandsordninger, som vi altså faktisk ikke rigtig kan støtte.

Hvad angår spørgsmålet om ensartet be-handling af frivillige individuelle og kollektive pensionsordninger ud over folkepensionen, vil vi da gerne være med til at se på det spørgsmål i udvalget, men vore tanker herom går i retning af at den samlede favorisering ophæves, altså det modsatte af, hvad intentionerne hos for-slagsstillerne synes at være.

Samlet om forslag nr. B 39 skal jeg sige, at VS stiller sig negativt over for det og vil stemme imod det.

Formanden:

Ordføreren for forslagsstillerne til beslut-ningsforslag nr. B 16 (om udarbejdelse af pen-sionsreform), hr. Steen Folke, har ordet.

Steen Folke (VS):

I lighed med sidste gang for et par måneder siden, da et forslag, der svarede til vort forslag nr. B 39, var til første behandling, må jeg nok erkende, at jeg ikke har så forfærdelig meget at takke for. Men jeg vil da godt starte med at takke SF og DKP for deres forholdsvist posi-tive indstilling til det forslag, vi har fremsat. Jeg vil endda sige, jeg fornemmede, at indstil-lingen var ændret i en lidt mere positiv retning denne gang, end da forslaget sidst var til første behandling.

Jeg vil lige sige til fru Tove Jørgensen – vi var også lidt inde på det sidst – at jeg mener, man kan klare særlige problemer for dem, der virkelig har brug for helt specielle ydelser i an-ledning af en særlig invaliditet eller andre for-mer for handicap, ved en supplerende lovgiv-ning. Dette skal ikke erstatte alle andre love på det sociale område. Vi mener altså, man kan lave en meget forenklet og ensartet pensions-lovgivning, og så kan man lave en supplerende

[Steen Folke.]

lovgivning, der tager sigte på nogle helt specielle grupper. Men gennem denne grundlæggende, forenklede lov mener vi altså man kan klare langt det meste og skabe en større lighed.

Jeg vil komme med et par bemærkninger til nogle af ordførerne for de borgerlige partier. Det var jo ikke overraskende, at alle borgerlige partier vist afviste dette forslag, nogle uden anden argumentation end den, at det bliver meget dyrt, andre gik lidt mere ind i argumentationen.

Hr. Ole Hovmand fra fremskridtspartiet snakkede om, at dette ville skabe umenneskelige forhold, fordi der ikke ville være en jordisk chance for at vende tilbage til arbejdet. Det er en misforståelse af forslaget; meningen er, og det fremgår af bemærkningerne, at hvis man har en sådan erhvervsudtygthedsydelse, så skal man kunne vende tilbage til arbejdsmarkedet, naturligvis. Vi mener ikke, at man skal løse arbejdsløshedsproblemer ved at sende alle folk på en form for førtidspension. Vi mener, det er et dårligt samfund, der producerer arbejdsløsheden, og der skal naturligvis gøres, hvad man kan, for at løse arbejdsløshedsproblemerne. Vi har aldrig lagt skjul på, at det var dér, man måtte gribe fat. Men i det omfang det ikke kan lade sig gøre, så mener vi til gengæld, at man skal behandle dem, som kastes ud i arbejdsløshed, anstændigt, og det mener vi ikke gælder i det nuværende samfund. Vi mener f. eks., at det er helt uanstændigt, at man sætter folk over på en førtidspension, der har den elendig lave størrelse, som førtidspension har det i dag. Så meget om det.

Til hr. Palle Simonsen vil jeg sige, at jeg forstår, der er idépolitiske betragtninger i vort forslag, som de konservative ikke kan gå ind for. Det ville også have overrasket mig, hvis man kunne. Men det er dog et standpunkt.

Derimod var det jo endnu en gang sådan, at hverken socialministeren eller den socialdemokratiske ordfører sagde noget som helst reelt om deres stillingtagen til de principper, som er nedlagt i forslaget. Det var det samme lirumlarum om, at det koster for mange penge, og i øvrigt så kommer der snart et forslag fra socialdemokratiet, så derfor gider man ikke beskæftige sig med eller kommentere forslag fra andre partier, i hvert fald ikke fra et parti som VS.

Jeg synes, det ville være rart, hvis man

kunne tage hul på den debat. Jeg forstår, at nu kommer pensionsreformkommissionens betænkning omsider, og det er da udmærket, men jeg synes altså godt, man kunne tage hul på den debat, som bliver en meget vigtig debat i den kommende tid, og som vi bl. a. har lagt op til og blandet os i ved at fremsætte dette forslag til folketingsbeslutning.

Jeg vil godt understrege, at det er et forslag til folketingsbeslutning om nogle retningslinjer for en sådan pensionsreform. Det er ikke et spørgsmål om, at vi nu i 1977 om 14 dage eller 2 måneder skal vedtage dette og straks sætte det i værk, og derefter skal der forfalde en frygtelig masse milliarder til betaling. Det er ikke det, der er tale om. Det er et spørgsmål om retningslinjerne for en pensionsreform. Det er et langsigtet projekt, også det, socialdemokratiet lægger op til, og jeg kunne da godt tænke mig at spørge, når man nu er så negativ over for dette forslag: hvor meget vil socialdemokratiet mene det er rimeligt at bruge på at forbedre pensionisternes kår? Vi mener, at pensionisternes kår er helt urimeligt, uanstændigt dårlige, sådan som de er for øjeblikket. Det er socialdemokratiet måske enige i, hvad ved jeg? På den anden side må vi konstatere, at de forslag, der har været fremsat herinde om konkrete forbedringer her og nu, om 10 pct.s forhøjelse af satserne eller om 1 mia kr. ekstra ud over de ca. 15-17 mia kr., der bruges i forvejen, dem har socialdemokratiet konsekvent stemt imod. Man henviser til pensionsreformarbejdet. Jeg vil gerne spørge: hvor meget mener socialdemokratiet det er værd at afsætte til at forbedre pensionisternes kår? Det vil jeg gerne spørge socialministeren om. Det vil jeg gerne spørge hr. Albertsen om.

Det er rigtigt, at vort forslag vil være meget dyrt. Vi har ikke kunnet beregne dette beløb. Det er faktisk ret vanskeligt at beregne ud fra alle de forudsætninger, der ligger i forslaget. Det kan man meget bedre, når man har embedsmænd til rådighed, end når man ikke har det, og forslaget har – til oplysning for hr. Ib Christensen – ikke været udvalgsbehandlet ved sin tidligere fremsættelse, så derfor har vi altså ikke haft mulighed for at få oplyst disse ting, men det vil nok være muligt i et udvalgsarbejde at få det belyst. Jeg konstaterede dog, at hr. Albertsen sidst jonglerede med beløb på 20-35 mia kr. Denne gang nævnte han beløb på 5, 10 eller 15 mia kr. Jeg kender ikke det

[Steen Folke.]

rigtige tal, erkender jeg, men størrelsesordenen af det, hr. Albertsen nævnte i dag, er sikkert rigtig, at det vil koste 5 eller 10 eller måske 15 mia kr. Det sidste ville altså indnebære, at målet, der blev stillet op, ville være, at man skulle stile frem imod i forbindelse med sådan en pensionsreform, at man måske brugte det dobbelte af det, der bliver brugt i dag på dette område. Jeg synes ikke, det er noget urimeligt langsigtet mål. Jeg synes ikke, det er urimeligt at stile efter, at pensionister ikke skal stilles så forfærdelig meget dårligere end dem, som er i arbejde.

Jeg kunne i øvrigt godt tænke mig at spørge lidt mere til socialdemokratiets holdning til det her. Hvad mener hr. Albertsen, og hvad mener for den sags skyld andre socialdemokrater om den indtægtsbestemte tillægspension? Der er jo overordentlig meget, der tyder på, at det forslag, der kommer fra socialdemokratiet, vil være bygget op omkring en rygrad, som hedder indtægtsbestemt tillægspension. Jeg kan bl. a. henvise til Erik B. Schmidts artikel i Aktuelt den 9. marts i år. Så vidt jeg ved, er Erik B. Schmidt formand for det udvalg i socialdemokratiet, der arbejder med sagen, og her har han jo lagt nogle principper frem, som bl. a. baseres på denne indtægtsbestemte tillægspension. Jeg ville gerne høre, hvad socialministeren mener om det. Er det den rigtige vej at gå? Hvad mener hr. Albertsen om den indtægtsbestemte tillægspension? Er det den rigtige vej at gå? Det kunne det være interessant at få nogle oplysninger om.

Jeg er overbevist om, at det bliver meget dyrt for socialdemokratiet, hvis man går ind for den indtægtsbestemte tillægspension, for det vil uddybe utilfredsheden i samfundet – og med rette. Det vil give fremskridtspartiet mere vind i sejlene. Man kan sige, det er socialdemokratiets problem først og fremmest, hvis det vil ramme socialdemokratiet, men det er også vores problem, hvis det f. eks. er med til at give fremskridtspartiet mere vind i sejlene. Det er jeg ikke i tvivl om det vil.

Fremskridtspartiet kører på den anden side en meget demagogisk linje, der hedder ens pension til alle. Det går vi imod. Vi mener ikke, det er rimeligt at give det samme til dem, der har tjent meget og har indtægter ved siden af, som til dem, der ingen ekstraindtægter har. Vi mener, der skal være en indtægtsregulering, men vi mener, at det er fantastisk vigtigt at

forsøge at bidrage til at reducere de meget voldsomme uligheder, som findes i hele samfundet, men som også findes på pensionsområdet, og hvis socialdemokratiet ikke vil være med til det, hvis de laver en ordning som den indtægtsbestemte tillægspension, så er jeg som sagt helt overbevist om, at det kommer til at svie til socialdemokratiet, og at det i øvrigt vil gavne de egentlige højrekræfter her i samfundet. Jeg synes derfor, man skal overveje den stillingtagen meget nøje, og jeg synes i øvrigt, det ville være interessant at få nogle oplysninger i dag om, hvordan socialministeren og hvordan hr. Albertsen stiller sig til disse ting, og hvor meget de mener man kan stile frem imod at sætte af til forbedring af pensionerne i fremtiden.

I øvrigt skal jeg ikke kommentere forslagens indhold – det er jo en genfremsættelse – men jeg håber, at der denne gang bliver mulighed for at belyse nogle af spørgsmålene og få en drøftelse omkring det i socialudvalget.

Formanden:

Ordføreren for forslagsstillerne til beslutningsforslag nr. B 39 (om en pensionsreform), hr. Holm, har ordet.

Holm (V):

Jeg kan ikke som hr. Steen Folke takke DKP og SF og ej heller VS, men til gengæld alle de øvrige partier for venlige bemærkninger om vort forslag.

Jeg forstår ønsket om et bredere grundlag for diskussionen, hvorfor jeg ser frem til socialministerens redegørelse.

Jeg skal til hr. Glistrup sige, at man skal ikke kaste med æbler, når man selv er et skrog. Det er en mærkelig form for selvhævdveri, der altid følger fremskridtspartiet. Jeg skal blot gøre hr. Glistrup opmærksom på forslag nr. B 26 fra fremskridtspartiet, et forslag til folketingsbeslutning om solidaritet på det pensionsmæssige område.

Da vores ordfører, hr. Bertel Haarder, ikke er til stede, skal jeg redegøre for det, der ligger i venstres pensionsforslag.

Venstre ønsker ikke nogen indtægtsbestemt tillægspension, således som socialdemokratiet eller i hvert fald statsministeren åbenbart gør. Hvorfor ikke? Fordi ideen med en folkepension er at sikre alle borgere et vist eksistensminimum på deres gamle dage. Hvis man derudover skal give en højere pension til folk, der har

[Holm.]

haft højere indtægter, så vil pensionsudgifterne vokse imod himlen. Det er slemt nok endda med udsigten til en stigning i antallet af pensionister på ca. 100.000 de næste 10 år. Vi nærmer os en million, og det vil sige $\frac{1}{5}$ af befolkningen. Og hvis vi realiserer de mange velmente forslag om sænkning af pensionsalderen, bliver der endnu flere, og så bliver der færre til at betale skatterne.

Det argument, at en indtægtsbestemt folkepension kan finansieres gennem særlige folkepensionsbidrag, gælder ad Wandsbek til, for hvem har i de forløbne år lagt mærke til, hvor stor en del af skattebetalingen der udgøres af folkepensionsbidraget? Ingen. Folkepensionsbidrag er ikke til at kende fra enhver anden form for skat. Derfor vil det komme til at virke som en skatteforhøjelse, hvis de store indkomster også skal have højere pension.

Det er ikke for at genere tjenestemændene, at venstre vil afskaffe de særlige tjenestemandspensioner, tværtimod. For tjenestemændene er det voldsomt ubehageligt, at man får en del af sin løn i form af et ubestemmeligt pensionsgodt, som ingen rigtig kender værdien af, bl. a. på grund af samordningsfradraget. Fremskridtsfolk har dygtigt udnyttet denne uklarhed til at indgive befolkningen det indtryk, at tjenestemændene i det skjulte får kæmpeforæring af det offentlige, som det stakkels arbejdende folk skal betale. Diskussionen om offentlige lønføring kan heller aldrig føres til ende, fordi pensionsgodet optræder som ubekendt.

Lad os dog nu skabe enklere og klarere tilstande, så vi kan få alle fantasiforestillinger og skumlerier manet i jorden. Hvad skatteyderne skal betale af pensioner skal være ens for alle. Derudover har jo især de velaflagte al muligheds for og lejlighed til at sikre sig yderligere. Vi skal ikke bruge ekstra ressourcer – eller det vi her taler om: penge – på dem, men vi skal selvfølgelig skattemæssigt behandle sådanne private pensionsordninger ligeligt, hvilket er en vigtig del af vort forslag.

Til gengæld mener vi, at det er nødvendigt at afskaffe den nuværende aftrapning af pensionen med stigende indkomst. Marginalskatten, dvs. skatten på den sidst tjente krone, skatten på ekstraindkomst, er blevet så tårnhøj, at en stigende del af befolkningen spørger sig selv, om det betaler sig at tage arbejde. Hvis man

derudover aftrapper store sociale ydelser såsom børnetilskud og alderspension med stigende indkomst, så bliver der især for de ældre tale om ren konfiskation, ja endog somme tider indtægtstab, når der tjenes en ekstraskilling.

Venstres forslag om deltidsbeskæftigelse henvender sig bl. a. til de ældregrupper, som måske ikke ønsker en fuld arbejdsdag, men gerne vil bevare en vis berøring med arbejdsmarkedet. Vi bør ikke forhindre eller afskrække nogen som helst fra at tjene en ekstra skilling, for derved er de pågældende jo med til at øge indkomstmassen til gavn for samfundet og skatteindtægterne. Hvis vi forhindrer flere og flere i at bruge deres erhvervssevne, så undergraver vi velfærdssamfundet. Det bedes alle socialdemokrater skrive sig bag øret, før de på internationale socialdemokratiske konferencer giver tilslutning til uovervejede tanker om sabbatar, lavere pensionsalder o. lign.

Hvad ægtefæller angår, er vi for en gangs skyld enige med VS, der ligesom venstre vil behandle hver person som et selvstændigt individ, uanset ægteskabelig status. Vi skal ikke have hr. Albertsen til at holde flere taler om, at gifte pensionister bør lade sig skille, og der bør i det hele taget ikke være noget, der afskrækker folk, heller ikke de ældre, fra at indrette sig som ægtefolk i fælles bolig.

Formanden:

Selv med respekt for en rask replik ser jeg meget nødig ordet »skrog« anvendt om folketingets medlemmer her i salen.

Ellemann-Jensen (V):

Det er hr. Glistrups modtagelse af venstres forslag, som kalder mig herop uden for ordførerrækken, for vi får jo her et skoleeksempel på en teknik, som hr. Glistrup har anvendt og med stor dygtighed har udbredt i sin gruppe, nemlig den, at hvis man ud fra en overfladisk gennemgang af en idé, en holdning, et forslag finder, at det er man enig i, så siger man ikke: vi er enige. Nej, man siger: de andre har vejret fremskridtsforår, de andre er enige med os. Hvis man stillede sig op og sagde, at 2 og 2 er 4, så ville man høre fra hr. Glistrup og dem, der har lært hans teknik i hans parti: der kan I høre, at fremskridtsforåret omsider er gået op for den pågældende, han er jo enig med os. Det er det, man i gamle dage kaldte for russi-

[Ellemann-Jensen.]

ske opfindelser. Må vi ikke være fri for den omklamring? Må vi ikke være fri for den nedvurdering af adskillige års seriøst arbejde i et seriøst partis forskellige demokratiske organer?

Albertsen (S):

En enkelt bemærkning til hr. Glistrup, parallelt med de synspunkter, som hr. Ellemann-Jensen her fremfører. Hr. Glistrup tillader sig at fremføre følgende: når der nu er blevet gennemført ensartede dyrtidsportioner for alle, så er det faktisk hr. Glistrup og hans parti, vi skal takke derfor. Det turde være en selvovervurdering ud over alle grænser. Enhver, der kender teknikken i disse ting, ved, at det er et forhandlingstema mellem regeringen, i dette tilfælde finansministeren, og de respektive tjenestemandorganisationer. Man er kommet frem til et resultat, og jeg kan sige som et relativt mangeårigt medlem af dette ting, at det er noget, der har været diskuteret i årevis. Endelig ved forrige overenskomstafslutning lykkedes det for tjenestemændenes vedkommende at nå frem til denne ordning, som altså har betydet, at der nu er ensartede dyrtidsportioner. Det kan hr. Glistrup på ingen måde med nogen reel baggrund påberåbe sig æren for.

Hr. Steen Folke mente, jeg med hensyn til vurderingen af de udgifter, der vil være forbundet med en gennemførelse af venstresocialisternes forslag, bevæger mig på et helt andet grundlag end sidste gang. Jeg kan sige, at jeg sidste gang, da vi drøftede denne sag, nævnte, at de samlede udgifter, vi i øjeblikket har til pensioner, er ca. 17 mia kr., og hvis man gennemførte det forslag, som hr. Steen Folke plæderede for dengang i foråret og nu også i dag, så ville det sikkert være tale om en fordobling af dette beløb. Det skulle opfattes på den måde – og det går jeg ud fra at hr. Steen Folke er klar over, men at han bare husker forkert – at der var tale om en merudgift på ca. 17 mia kr. I dag sagde jeg, at om det koster 5, 10 eller 15 mia kr. eller noget mere, det har vi ikke fået mindste vidende om, ej heller i dag. Det vil sige, at jeg synes ikke, det var noget seriøst grundlag at drøfte tingene på, når vi ikke har nogen som helst klar fornemmelse på dette felt. Hr. Steen Folke og andre har i dag forsøgt at stille det op på den måde, at det, vi skulle tage stilling til, var om fremtidens pensionssystem skulle baseres på de mangeartede forslag, vi i

dag har til behandling, idet vi skulle sige, om vi synes, det var det rigtige grundlag. Man må altså undskylde, men det kan man ikke i fuldt alvor mene at vi skal. Hr. Steen Folke må tæmme sin utålmodighed med hensyn til en afklaring af vor endelige stillingtagen, til vi får et realistisk grundlag, hvor vi også har nogle økonomiske beregninger, som giver os mulighed for reelt at tage stilling. Det vil ske, når vi får en redegørelse fra socialministeren inden alt for længe. Så længe må hr. Steen Folke altså afvente tingenes gang og være tålmodig i så henseende.

Ole Hovmand (FP):

Til hr. Steen Folke vil jeg sige, at intentionen hos forslagsstillerne må fremgå af bemærkningerne. Herfra vil jeg gerne citere:

»Erhvervsudytighedsydelsen inddrages, hvis der indtræder erhvervsdygtighed (placering på det åbne arbejdsmarked til den overenskomstmæssige tarif inden for pågældende faglige område).

Det offentlige er forpligtet til løbende at sørge for, at der i muligt omfang tilbydes mere end blot midlertidigt arbejde inden for den enkeltes faglige område, overenskomstmæssige tarif og geografiske opholdssted.«

Det er ud fra dette, jeg taler om, at forslaget indfører livstidspensionering, fordi erhvervslivet i en periode af ca. 3 år i pensionistens liv ikke kunne beskæftige ham. Han vil ikke kunne opfylde de krav, samfundet, fagforeningerne og arbejdsgiverne stiller til ham, fra den ene dag til den anden.

Glistrup (FP):

Hr. Palle Simonsens tjenestemandstanker var simpelt hen ikke holdbare. De forudsætter, at den 38-årige politibetjent eller DSB-mand skulle lade det være afgørende for sin loyalitet over for sin arbejdsgiver, at han engang i år 2009 eller sådan noget lignende ville få en pension under nogle vilkår, som ingen aner noget som helst om, hverken i nominelle eller reelle værdier. Selvfølgelig kan man ikke tænke så dårligt om nogen, der er ansat hos offentlige eller private arbejdsgivere. Derfor har det, at man har en særpensionsfavourisering af offentligt ansatte – dem, der kaldes tjenestemænd – fremfor andre mennesker, der også gør et nyttigt arbejde i sam-

[Glistrup].

fundet, ikke noget som helst at gøre med gennemførelsen af statsfunktioner. Det er simpelt hen en ordning, der beror på en historisk udvikling fra forhold, som var helt anderledes end de nuværende, en ordning, der stammer helt tilbage fra enevældens tid.

Det er heller ikke rigtigt, som fru Inge Krogh var inde på, at det er en del af ansættelsesvilkårene, at man skal have en pension. Det er i den grad usikkert, hvilken realværdi pensionen i grunden vil have så mange år efter, så man kan ikke med nogen som helst rimelig føje sige, at der skulle være tale om en afvejning mellem den arbejdsindsats, der nu gøres af den tjenestemandssatte i år, og så det, der kommer efter mange årtier i form af pensionsudbetalinger til sin tid.

Nej, kernen i det er, at der er tale om noget, som udviklingen ganske og aldeles er løbet fra. Det er forkert, når man fra anden side, hvad enten det så er hr. Ellemann-Jensen eller hr. Holm, siger, at her er tale om demagogi. Her er bare tale om en erkendelse af, hvordan tiderne har ændret sig. Det hjælper ikke meget, at hr. Holm går over til grønthandlersproget og taler om æbler, for der er nu engang forskel på et æble og en pære. Det forslag, som hr. Holm her omtalte, nemlig vort forslag nr. B 26, er ganske rigtigt et beslutningsforslag, men det er, fordi det i allerhøjeste grad er knyttet til regeringens stilling som overenskomstforhandlende part. Derfor er det ikke, som venstres forslag her, der går ind på selve det principielt lovgivningsmæssige, noget, der burde været udformet i lovforslags form. Der er en meget stor forskel.

Hr. Albertsen siger, at man allerede ved tidligere overenskomstforhandlinger forud for 1975 har været inde på fremskridtstanker. Det er selvfølgelig meget rart, men vi kan da se, at det er en kendsgerning, at de ikke blev indført ved en eneste af de forhandlinger; tværtimod, så blev gabet grovere og grovere i begunstigelsen af de offentligt ansatte, indtil fremskridtskampagnen gik ud over landet, og det førte så til, at man ved en beslutning her i dette folketing – ikke ved nogen som helst overenskomstforhandling – kom frem til, at man forstod, at det simpelt hen ikke lod sig opretholde på den måde at gå på tværs af en-

hver rimelig, sund retsfølelse, sådan som man havde troet fra de offentligt ansattes parti, socialdemokratiet, at man stadig kunne opretholde disse særprivilegier.

Palle Simonsen (KF):

Det er hr. Glistrups udtryk »særfavorisering« i forbindelse med tjenestemændene, som jeg gerne vil anholde. Der er ikke tale om nogen favorisering eller særfavorisering i denne forbindelse. Hvis vi går ud i den private sektor, så oplever vi en lang række af større industrivirksomheder, banker, forsikringselskaber osv., som for at knytte deres medarbejdere nærmere til sig indgår aftaler om pensionsordninger. Det er i virkeligheden en tro kopi af, hvad staten har gjort i mange år. Den reelle baggrund er, at man gennem det nærmere ansættelsesforhold også opnår en større grad af loyalitet, som bl. a. medfører, at de pågældende ikke kan strejke; de bliver dermed borgernes garanti for, at samfundet fungerer. Derfor er det i højere grad for at begunstige borgerne, det er ikke for at begunstige de pågældende mennesker.

Så kan man selvfølgelig sige: nå ja, men det koster mange penge, og det er nogle store vekslere, som man skriver under på, når man ansætter folk med tjenestemandspension. Det er nu et spørgsmål – men det kan vi komme til at analysere nærmere, når vi kommer til at diskutere pensionsreformerne reelt – om det nu kommer til at koste så meget mere. Dengang man for at opnå en større bevægelighed i den offentlige sektor indførte begrebet overenskomstansat, nåede man i virkeligheden frem til – det må man nok konstatere i dag – et system, som i hvert fald ikke er blevet billigere. De har en anden form for pensionsordning, de har en pensionsordning, som er en klar parallel til den, der findes i den private sektor hos en række virksomheder. Den er i hvert fald ikke blevet billigere. Når vi gør regnestykket op, løn og pension i sammenhæng, så er jeg sikker på, at samfundet ikke engang kommer til at spare penge ved at fjerne pensionerne. Det mener jeg faktisk de overenskomstansatte er et godt eksempel på.

Men det er en anden sag. For mig er det afgørende dette, at der er knyttet et loyalitetskrav til tjenestemandsprincippet, som vi i hvert fald vil værne meget stærkt om.

Steen Folke (VS):

Hr. Ole Hovmand har altså stadig misforstået forslaget her. Jeg mener, det fremgår ret tydeligt af bemærkningerne, at denne erhvervsudfygtighedsydelse i visse tilfælde er varig, nemlig i tilfælde, hvor det ikke er realistisk muligt at opnå beskæftigelse, eller efter modtagerens fyldte 50. år. Men i andre tilfælde er denne ydelse altså ikke varig; så er der netop tale om, at man stadig skal søge at give folk mulighed for at komme i arbejde. Jeg tror, at alle normalt indstillede mennesker gerne vil i arbejde. Der er ingen, der har lyst til at gå på understøttelse eller pension, hvis de har mulighed for at komme i arbejde. Det er altså også meningen med dette forslag, at det kun er så længe der ikke er mulighed for beskæftigelse, at folk efter vores mening skal have en anstændig behandling, og med det mener vi altså noget, der svarer til denne erhvervsudfygtighedsydelse.

Jeg vil sige til hr. Albertsen, at hans bemærkninger, sidste gang vi behandlede sagen, om de økonomiske konsekvenser i hvert fald så var vanskelige at forstå. Han talte om, at vort forslag ville koste mellem 20 og 35 mia kr. Da han var usikker på, om det var det ene eller det andet, så må der jo ligge i det, at hr. Albertsen mente, det var muligt, det kun ville koste ca. 3 mia kr. at gennemføre forslaget, da hr. Albertsen selv oplyste, at udgifterne i forvejen var 17 mia kr. Jeg kan ikke rigtig forstå i forhold til hele hr. Albertsens argumentationsform, at det skulle være de 3 mia kr. eventuelt, som hr. Albertsen har så meget imod. Må jeg forstå det sådan, at hr. Albertsen altså ikke mener, at man skal afsætte 3 mia kr. til en pensionsreform, det må det ikke koste? Hvis det nu viser sig, som hr. Albertsen åbenbart troede dengang, at det ikke blev dyrere end 20 mia kr., så vil hr. Albertsen alligevel ikke være med. Er det sådan, hr. Albertsens forklaring i dag skal forstås? Jeg tror snarere, at forklaringen er en anden, som i højere grad retfærdiggør det, jeg sagde, men det kan hr. Albertsen jo eventuelt selv forklare.

I øvrigt kunne jeg fristes til at gøre endnu et forsøg i ukuelig optimisme på at få hr. Albertsen eller socialministeren til også at diskutere principper. Det er meget svært at få socialdemokrater loppet op til at diskutere principielle synspunkter, men jeg mener virkelig, her er alle tiders chance for at diskutere nogle principper. Det eneste, man vil sige, er, at det er alt for dyrt, helt uanset prisen for det. Man kunne

realisere en række af principperne i forslaget, selv om man ikke ønskede at bevilge så mange penge til det. Man kunne diskutere principperne i forslaget, bortset fra dette med at ydelsen skal være af samme størrelse som dagpengebeløbet, hvor man kunne sige: o.k., socialdemokraterne mener, at beløbet skal være betydelig lavere. Men hvad så med alle de principper, der i øvrigt er nedlagt i forslaget? Ikke et ord fra socialdemokraterne om det. Andre partier har dog kommenteret det, taget stilling til visse principper både for og imod dem. Socialdemokratiet: intet. Intet om, om man går ind for den indtægtsbestemte tillægspension eller går ind for større lighed. Intet om, om man går ind for ligestilling af pensionister, hvad enten de er gift eller ikke gift. Intet om, om man går ind for retsprincippet i stedet for skønprincippet. Intet om, om man går ind for en helhedsvurdering af situationen i stedet for den lægelige indikation, osv. osv. Der er en stribe principper, som man i det mindste kunne begynde at diskutere. Men hvad får vi fra socialdemokratiets side? Intet. Ikke spor af denne diskussion tager man hul på. Mon ikke den egentlige forklaring herpå er, at socialdemokraterne ikke har fundet deres egne ben?

(Kort bemærkning).

Ole Hovmand (FP):

Hr. Steen Folke giver udtryk for og må da gerne fortsat tro, at folk kan komme i arbejde igen, når de er under 50 år ifølge dette forslag. Men jeg er stadig væk overbevist om, at realiteterne er anderledes, og det har tendensen i længerevarende arbejdsledighedsforhold allerede vist.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Hr. Palle Simonsen fremturede med at underkende, at der kan være en loyalitet hos oftfentligt ansatte, hvis de ikke kan se, at de får nogen penge for det engagement ind i næste årtusinde. Men derudover førte han to nye argumenter i marken.

For det første henviste han til, at man også har pensionsordninger i den private sektor. Ja men har hr. Palle Simonsen ikke opdaget, at vi har noget, der hedder et indkomstkattesystem her i dette land? Det er formentlig dette indkomstkattesystem og dette indkomstkattesystem alene, der er skyld i, at man forvrider aflønningen i den private sektor mange steder,

[Glistrup].

som man gør, fordi der er skattetekniske fordele forbundet med at give lønforhøjelser i form af pensionsordninger af en eller anden art.

Dernæst fremdrog hr. Palle Simonsen, at det offentlige, da det gik over til overenskomst-sættelsesprincippet tilbage i salig hr. Viggo Kampmanns tid, gik ind for, at man skulle have pensionsordninger også dér. Men det var jo i allerhøjeste grad et fejlgreb, baseret på 1960'ernes fuldstændig overdrevne tyrkertro på, at offentligt ansatte bare kunne malke produktionsapparatet ud over enhver grænse. Derfor kan der ikke hentes nogen som helst saglige argumenter for bevarelse af tjenestemandspensionsrettighederne på, at man har ødslet og frådset med skatteyderpenge i den grad, som man har i form af pensionsrettigheder for overenskomstsatte, fremfor hvad f. eks. købmænd og maskinarbejdere opnår.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslagenes overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslagene til folketingsbeslutning henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om socialindkomst [af Jens Møller m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 5. Fremsat 8/3 77).

Forslaget sattes til forhandling.

Socialministeren (Eva Gredal):

Principielt er jeg enig med forslagsstillerne i, at den skattepligtige indkomst ikke altid er det mest hensigtsmæssige udgangspunkt for tildeling og udmåling af sociale ydelser. Denne holdning deles vist af de fleste her i salen, og folketinget vedtog da også den 12. februar i fjor et af de radikale fremsat forslag om en opfordring til regeringen om, at tildeling af ind-

komstafhængige ydelser til personer, hvis faktiske indkomst væsentligt overstiger den skattepligtige, f. eks. på grund af forskellige skattetekniske fradrag, skal finde sted efter en samlet vurdering af vedkommende økonomiske forhold.

Denne opfordring er i overensstemmelse med principper, der har været fulgt i længere tid på det sociale område, og i de cirkulærer, der er udstedt efter bistandsloven, har man videreført denne fremgangsmåde. Jeg skal således henvise til cirkulæret om betaling for midlertidig og varig hjemmehjælp, til socialministeriets bekendtgørelse om betaling for benyttelse af daginstitutioner og til reglerne om tildeling af ungdomsydelse. Jeg mener derfor, man kan sige, at de intentioner, der ligger til grund for det af kristeligt folkeparti fremsatte forslag, i meget høj grad er imødekommet.

Det blev i øvrigt af flere talere ved folketingets behandling af det radikale forslag fremhævet, at hvis man effektivt ville løse de erkendte konflikter mellem indkomstafhængige ydelser og begrebet den skattepligtige indkomst, så skulle man nok i højere grad koncentrere sine bestræbelser om de mere generelle urimeligheder i selve skattesystemet. Denne tankegang kan jeg fuldt ud tilslutte mig, og der er da også for tiden en fradragsreform under udarbejdelse i skatte- og afgiftsministeriet. I det omfang denne reform fører til en reduktion af fradragsmulighederne, vil den skattepligtige indkomst kunne komme til at fremstå som et mere retfærdigt udgangspunkt for tildeling og udmåling af sociale ydelser end det nuværende begreb: skattepligtig indkomst. Derved vil behovet for at konstruere et særligt indkomstbegreb for beregningen af sociale ydelser kunne formindskes eller eventuelt helt bortfalde.

Hvis man får et fælles indkomstbegreb for skatteudskrivning og tilskudsudmåling, må man gå ud fra, at dette begreb også vil kunne anvendes for tildeling og udmåling af de indkomstafhængige ydelser, der ligger uden for socialministeriets område – jeg tænker her på boligsikring og uddannelsesstøtte. Jeg synes derfor, at man indtil videre skal afvente skatteministerens udspil omkring denne fradragsreform, og vil så i øvrigt minde om, at folketingsbeslutningen fra 12. februar 1976 stadig vil ligge til grund for kommende ændringer af den lovgivning, der omfatter de indkomstafhængige ydelser.